

Sociální kontrola a vztah mezi pohlavími⁵⁵

Gerlinda Smaus

Filozofka Petra Valentová

- Pitch, T. 1985. „Critical Criminology, the Construction of Social Problems, and the Question of Rape.“ *International Journal of the Sociology of Law* 13: 35–40.
- Scheerer, S. 1986. „Atypische Moralunternehmer.“ *Kriminologisches Journal*, 1. Beiheft: 133–156.
- Smart, C. 1986. „Feminism and Law: Some Problems of Analysis and Strategy.“ *International Journal of the Sociology of Law* 14: 109–123.
- Smaus, G. 1984. „Einstellungen von Frauen zum Strafrecht: „Positives Rechtsbewußtsein?““ *Zeitschrift für Rechtssoziologie*, Heft 2: 296–311.
- Stang Dahl, T. 1986. „Taking Women as a Starting Point, Building Women's Law.“ *International Journal of the Sociology of Law* 14: 239–247.
- Stein, O. 1986. „Staat ohne Bürgerinnen. Sexismus in der Verwaltung.“ In *Die andere Stimme, Ringvorlesung des Frauenforums*. Saarbrücken.
- Steinert, H. 1981. „Widersprüche, Kapitalstrategien und Widerstand oder Warum ich den Begriff ‚Soziale Probleme‘ nicht mehr hören kann.“ *Kriminalsoziologische Bibliographie* 8, 32–33: 56–91. [Citace chybí v německém originále, nicméně jde pravděpodobně o tento text. – *pozn. ed.*]
- Van Swaaningen, R. 1989. „Feminismus und Abolitionismus als Kritik der Kriminologie (v tomto čísle).“ [Tedy 1989. *Kriminologisches Journal* 8, 3: 162–182. – *pozn. ed.*]
- Teubner, U. 1988. „Vergewaltigung als gesellschaftliches Problem: Forderungen zu einer Reform des Sexualstrafrechts.“ In U. Gerhard, J. Limbach (Hrsg.) *Rechtstag von Frauen*. Frankfurt am Main: Suhrkamp.
- Von Werlhof, C. 1983. „Auf dem Wege zu einer neuen Zwangsarbeit? Frauenarbeit im Agrarsektor Venezuelas.“ *Beiträge zur feministischen Theorie und Praxis*, Heft 9/10: 135–156.

Sociální kontrola podporuje díky svým „re-ordering rituals“ status quo ve vztahu mezi pohlavími. Trestněprávní, psychiatrické, somatické a „neformální“ kontroly zacházejí se ženami a muži rozdílně, a to vždy specifickým způsobem. Trestní právo, které předpokládá „plně odpovědné“ členy společnosti, se orientuje zejména na muže. U žen se stá naproti tomu přiměřená psychosomatická kontrola, která jim umožňuje plnohodnotný dospělý status. Kontrolní aspekt ze strany lékařské péče, které ženy využívají více, spočívá v jakémsi zlehčování jejich postíží a v izolaci těch, které se odlišují. „Neformální“ kontrola se staví jako zařízení v mužské režii. V tomto kontrolním vzorci se projevuje fakt, že mužům je uložena povinnost výdělku, která je spojená a právem na přednostní přístup k pracovnímu trhu jako k nejdůležitějšímu zdroji. Ženám je upíráno obojí. Tím jsou drženy ve stavu závislosti, což je jádrem status quo ve vztahu mezi pohlavími. Nakonec se ukazuje nejen to, že kontrolní instituce zacházejí jinak s muži a ženami (pohlaví), nýbrž že už samy příslušné definice normy a odchylky mají pohlaví (gender).⁵⁶

⁵⁵ Pocházeno z Gerlinda Smaus, Soziale Kontrolle und das Geschlechterverhältnis, in: Friedrich, G. Löschner, K. F. Schumann (Hrsg.), *Strafrecht, soziale Kontrolle, soziale Verantwortung*, Jahrbuch für Rechtssoziologie und Rechtstheorie 15, 1993, s. 122–137. *Kriminologisches Journal* Verlagsgesellschaft. Vydáno se svolením nakladatelství.

⁵⁶ Tato by analyticky zavést diferenci mezi pojmy „pohlaví“ a „gender“. „Pohlaví“ označuje pouze na rozdílné biologicky uzpůsobené ženské a mužské reprodukční schopnosti. „gender“ označuje společenskou konstrukci mužského a ženského. Tato kon-